

RESERVILÄISURHEILULIITTO ry

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Lausunto asiantuntijapyynnön U21/2015VP johdosta koskien Valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin muuttamisesta

Muutosesityksen taustalla ovat viime vuosien terrori-iskut, joissa on käytetty etenkin laittomasti hankittuja tai salakuljetettuja sarjatuliaseita. Muutoksella pyritään huolehtimaan ampuma-aseiden sisämarkkinoiden toimivuudesta EU:n alueella ja sitä kautta sen tavoitteena on nostaa myös aseturvallisuuden tasoa EU:ssa.

Esitetynlaisena direktiivi vaikuttaisi kohtalokkaasti Suomen puolustuskykyyn. Direktiivin implementoinnista ei saa olla seurauksena yksittäisen jäsenvaltion kokonaisturvallisuuden huonontuminen. Ehdotuksessa esitetty tiettyjen nyt luvallisten asetyyppien hallussapidon kieltö ei ole aseturvallisuuden nostotavoitteen kannalta vaikuttava toimenpide. Kiellolla puututtaisiin ennen kaikkea laillisten ja asianmukaisesti käytettyjen aseiden hallussapitoon eikä lainkaan pääongelmaan joka on aseiden kulkeutuminen väriin käsiin salakuljetuksen ja laittoman asekaupan tai muun laittoman saannon kautta. Suomessa hyvin toimivalla lupajärjestelmällä ja valvonnalla kontrolloitu yksityisen ampumarjoittelun mahdollisuus on erityisenä takeena siitä, ettei oikeudettomalle aseiden omistukselle ja käytölle meillä löydy kasvupohjaa.

Muutosehdotus ei poikkeuksellisesti sisällä minkäänlaista vaikutusarviota. Menettelytapa on erittäin outo, koska muutoksella olisi varsinkin Suomessa laajamittaisia kielteisiä vaikutuksia kokonaisturvallisuuteen. Ehdotuksella myös puututtaisiin EU-maissa yleisesti kansalaisten perusoikeudeksi määriteltyyn omaisuudensuojaan.

Suomessa reserviläisjärjestöjen kautta on luotu erinomaisesti toimiva vapaaehtoinen kouluttautumisen- ja harjoitusjärjestelmä laajan reservimme ampumataidon ylläpidolle. Tämä järjestelmä mahdollistaa erityisesti sijoittamattoman reservin ampumataidon säilyttämisen ja kehittämisen. Kiellottaviksi esitettävät aseet ovat pääosin juuri niitä joita tässä koulutus- ja kilpailujärjestelmässä käytetään. Toimintaan osallistuvat henkilöt rahoittavat itse kaiken harjoittelussa tarvittavan välineistön ja ampumatarvikkeet antaen myös sillä tavoin merkittävän panoksen niukkoihin maanpuolustuksen voimavaroihin. **Esitetty direktiiviehdotus lopettaisi reserviläiskentän tärkeimmät toimintamuodot jokseenkin kokonaan ja tuhoaisi vuosikymmenten aikana suoritettua kehitystyötä saavutetut tulokset.** Jäsenkunnan nyky muodossaan mielekkääksi ja suosituksi kokema ydintoiminta loppuisi käytännössä kokonaan. Seurauksena olisi yleinen vapaaehtoistoiminnan motivaatiotason lasku ja ilman maanpuolustuksen perusvälineistöä olisi käytännössä mahdotonta ylläpitää maallemme erittäin tärkeää reserviläisten ja koko kansan maanpuolustustahtoa.

Jos direktiivi tulisi esitetystä muodostaan voimaan, suureksi ongelmaksi muodostuisi olemassa olevan harjoituskaluston asema ja sen turvaaminen. Reserviläisten aseet ovat pääosin yksityishenkilöiden

omistuksessa. Jonkin verran on lisäksi järjestöjen ja yhteisöjen aseita. Direktiivissä ei ole suoraan esitetty mikä olisi nykyisten kymmenien tuhansien luvallisesti hallussa pidettyjen harjoitusaseiden kohtalo. Kun omaisuuden suoja kuuluu kansalaisten perusoikeuksiin, liittyisi asiaan paljon erittäin vaikeasti ratkaistavia oikeudellisia ja taloudellisia kysymyksiä.

Toimivassa lupajärjestelmässä lupien määräaikaisuus ei tuo mitään etua, mutta lisää vaadittavaa hallintoa ja lupabyrokratiaa. Suomessa on juuri meneillään lupahallinnon tehostamishanke, jolla lupahallintoa on tarkoitus selkiyttää ja yksinkertaistaa kuitenkin aseturvallisuutta vaarantamatta. Täysin määräaikaisiin lupiin perustuva järjestelmä lähinnä edistäisi luvattomien aseiden syntymistä, jos lupaa ei jostain syystä saataisi uusituksi määräajassa.

Maanpuolustusjärjestöjen näkemyksen mukaan luvanvaraisten aseiden etäkauppa tulisi edelleenkin asianmukaisesti säädeltyinä olla mahdollista noudattaen samoja lupamenettelyitä, kuin tavanomaisessakin kaupankäynnissä. Kategorisen kiellon sijasta etäkauppa tulee sallia kunhan osapuolten identifiointi ja oikeus kaupan kohteeseen on riittävällä tavalla varmistettu.

Reserviläisjärjestöjen kanta on, että jos direktiivissä ehdotetut nykyisen B-luokan aseet siirrettäisiin luokkaan A (kielletyt aseet), on direktiiviin saatava kiellosta poikkeus, koska näiden aseiden hallussapidon perusteena on kansallisen puolustuskyvyn turvaaminen. Itselataavien kertatuliaseiden käyttö harjoitus- ja kilpailutoimintaan sekä yhteisöjen että yksityishenkilöiden toimesta on mahdollistettava hyvin toimivan lupaprosessin ja viranomaisvalvonnan kautta. Unionisopimuksen artiklan 114 perusteella toissijaisesti johdettu sisämarkkinasäätelyä koskeva direktiivi ei saa aiheuttaa haittaa Suomen yleiseen asevelvollisuuteen ja vahvan reservin omaehtoiseen harjoitteluun perustuvan puolustusratkaisun toimivuudelle.

Edellä kuvattuihin seikkoihin vedoten Reserviläisurheiluliitto ja sen reserviläisjärjestöt, joiden edunvalvojana Reserviläisurheiluliitto toimii, esittää, että asedirektiivin muutosta ei toteutettaisi tavalla, joka estäisi reserviläistoiminnassa ja -koulutuksessa nyt laajasti käytettävien puoliautomaattiaseidon käytön tulevaisuudessa. Suomen on vaadittava direktiivin lopullisesta muotoilusta tehtävän sellainen että direktiivin tulkinta edelleen sallii puoliautomaattiset aseet reserviläisten ampumarjoittelussa. Perusteena muutosvaatimukselle ovat direktiivin olennaiset vaikutukset Suomen sotilaalliseen maanpuolustukseen. Tällainen tulkinta mahdollistaisi yhtäältä laajan reservimme ampumataitojen säilyttämisen riittävällä tasolla ja toisaalta useiden omien ammuntalajiemme säilymisen ja jatkumisen. Kuten Valtioneuvosto, reserviläisjärjestötkin vastustavat ehdottomasti direktiiviä nyt esitetyn kaltaisena.

Asiasta aiemmin annetut lausunnot:

Reserviläisurheiluliiton, Suomen reserviupseeriliiton ja Reserviläisliiton yhteiset lausunnot asiantuntijapyyntö E60/2015VP johdosta Eduskunnan hallintovaliokunnalle ja puolustusvaliokunnalle koskien valtioneuvoston selvitystä asedirektiivin muuttamiseksi.